

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Frit Danmark

2. Aarg. Nr. 8

Udgivet af en Kreds af Danske

November 1943

„FORRAAEELSE AF AANDEN“?

Den 29. Oktober udsendte *Danmarks Frihedsraad* følgende Udtalelse:

»Saalænge Besættelsen har varet, har Værnemagtssoldater og Frikorpsfolk øvet Vold og Overfald paa sagesløse danske Borgere. Under tysk Beskyttelse har de trygt kunnet sætte sig ud over enhver Retsorden og endog forøve Mord og private Hævnakter uden at behøve at frygte Straf. Hvis de blev anholdt af dansk Politi, krævede Tyskerne dem udleveret og satte dem derefter paa fri Fod.

Samtidig risikerer enhver god Dansker vilkaarligt at blive fængslet og stillet for tysk Standret uden Skygge af berettiget Anklage.

Denne retsløse Tilstand har ganske naturligt vakt en voldsom Harme i det danske Folk, og i flere Tilfælde er de brutale Udæskninger blevet besvaret med Angreb paa »danske« og tyske Medlemmer af Værnemagten. Imidlertid er ikke alle saadanne Angreb blevet forøvet af danske Frihedskæmpere, det drejer sig beviseligt i flere Tilfælde om nazistiske Provokationer eller om indbyrdes blodige Opgør mellem konkurrerende nazistiske Bander og Personer. — Hvadenten dette aabenlyst er Tilfældet, eller der foreligger Gerninger, udført af ærlige Danske, bliver Svaret fra v. Hannekens Side uvægerligt kollektive Straffeforanstaltninger, der i Strid med Haagerkonventionen rammer uskyldige Borgere i stort Antal.

Danmarks Frihedsraad forstaar fuldt ud de Følelser, der kan bevæge retsindige Landsmænd til at handle ud fra Sætningen: Øje for Øje og Tand for Tand! Alligevel maa Frihedsraadet advare mod at bekæmpe Tyskerne ad denne Vej, baade fordi det ikke tjener sit Formaal, og fordi en stor Del af Befolkningen trods sit Had til Nazismen ikke kan gaa ind for saadanne Handlinger.

Hvor Kampen mod Tyskerne kræver Afstraffelse af Enkeltpersoner, skal denne bevidst rettes mod ansvarlige og ikke mod tillældige Medlemmer af Værnemagt og Frikorps. Men Modstanden mod Tyskerne skal for Øjeblikket først og fremmest føres paa 2 andre Omraader. — *For det første* skal enhver af os maalbevidst og utrætteligt lægge Hindringer i Vejen for den tyske Indblanding og Udbytning af vort Land ved at nægte eller forsinke og forringe ethvert Arbejde og enhver Leverance til Besættelsesmagten, ved at sabotere enhver Opgave, Tyskerne paatvinger os indenfor Administration, Politivirksomhed, Vagtjeneste, Erhvervs- og Organisationsliv, og ved at lægge dem Hindringer i Vejen i deres Menneskejagt. Og *for det andet* skal de, der har Mod og Midler rette deres Angreb mod Punkter af vital Betydning for Besættelsesmagten, saaledes Krigsproduktion, Forbindelsesveje og Transporter. De tyske Repressalier, saadanne maalbevidste Handlinger kan medføre, vil det danske Folk bære i Forstaaelse og med Stoltne.

Vi beder enhver dansk Frihedskæmper lægge sig dette paa Sinde til Gavn for det fælles Maal.

Disse Ord var bl. a. fremkaldt af Bombeeksplosionen i Restaurant »Mocca«, men de fik større Rækkevidde, da et Attentat paa Storebæltfærgen »Sjælland« den 3. ds. ikke alene kostede materielle Værdier, men ogsaa

uskyldige danske Menneskeliv. Paa Baggrund af den Beklagelse, navnlig den sidste Begivenhed har vakt i vide danske Kredse, er det værd at understrege, at den danske Frihedsbevægelse tager Afstand fra enhver Sa-

botagehandling, der ikke er rettet mod tyske Interesser, og som unødigt udsætter Danske for Fare.

Enhver uvildig maa beundre den Ansvarsbevidsthed og Hensynstagen, der har kendetegnet de hidtidige Angreb paa Besættelsesmagtens Interesser her i Landet, Sabotagehandling med forkert Adresse er praktisk taget ikke forekommet — en Kendsgerning, som nok saa mange falske Erklæringer fra Bestyrelser og Fabrikanter ikke kan rokke, — og Frihedskæmpernes Advarsler og Forsigtighed har hindret Tab af Menneskeliv, hvor det ikke drejede sig om Sølvforsvar. Men Uheld og Fejl kan forekomme, og Kamp handlinger kan ulorudset medføre Tab af Menneskeliv. — I Danmark som i ethvert andet krigsførende Land. Det synes godt gjort, at Bomben i »Mocca« var indstillet til Eksplosion paa et senere Tidspunkt, hvor Lokalet vilde være tomt, og Færgeren »Sjælland« var forsinket en halv Time, ellers vilde de Rejsende have forladt Skibet, før Eksplosionen havde fundet Sted.

Tilbage bliver imidlertid det beklagelige Faktum, at en Del Mennesker ved slige Uheld fatter en almindelig Modvilje mod at bruge Sabotage som Kampmiddel mod Besættelsesmagten. Denne tøver ikke med at puste til Ilden, men lader sin anonyme Kommentator, den altid redebonne Krenchel og Tyskernes trolaste Ven, Generaldirektør Knutzon optræde paa Arenaen og paalægger Dagspressen at slaa Affærerne saa stort op som muligt. —

Men vi Danske har Ord for at besidde en sund Dømmekraft, og den skal ikke svækkes selv under de stærke Angreb, den er udsat for gennem den tyske Beherskelse af vor Radio og Dagspresse. Vi taber ikke af Sigte, at det ene og alene er Tyskernes Tilstedeværelse i vort Land, der betinger Anvendelse af Kampmidler, som før var os fremmede. Og vi indser, at det vilde være lige saa ulogisk at forkaste Sabotagen som Vaaben paa Grund af nogle Uheld som at fordømme al kirurgisk Lægevirksomhed, blot fordi en en-

kelt Kirurg engang var kommet galt afsted. Og endelig lader vi os ikke blænde af Krenchels og Konsortiers Paastand om kun at være Talsmænd for danske Interesser. Vi ved, hvem der betaler dem, hvem der kalder dem frem, og hvem, der beskytter dem.

— Med den enestaaende Evne til at forvandle Sort til Hvidt, der kendetegner alle tyske Propagandamagere, søger de nu at advare mod en »Forraelse af Aanden« i Danmark, idet de ikke alene hentyder til Sabotagen, men ogsaa til nogle saakaldte »Snigmord«. — Og her tænker de ikke paa de Voldshandlinger, Nødskydninger og private Hævnmord, som Frikorpsfolk og Værnemagtsmedlemmer dagligt forøver, — det er ikke dem, de ønsker fremdraget i Presse og paa Agitationsfilm. Det, de kalder Forraelse, er den maalbevidste Modstand mod tysk Udplyndring af Landet og Uskadeliggørelsen af saadanne »Danske«, som har ladet sig betale højt for at efterspore og indfange Landsmænd til Gesapo, — Landsmænd, hvis eneste »Forbrydelse« er, at de i Menneskerettighedernes Navn har bekæmpet Danmarks Fjender med de forhaandenværende Midler.

Lad os blot se paa, hvem det er, der i den sidste Tid har maattet bøde med Livet for deres unationale Optræden: Mekaniker Olsen, skudt i Utterslev Mose, havde angivet en Frihedskæmper Aage Nielsen, som senere er død efter Tortur i Vestre Fængsels tyske Afdeling. Den tidligere Inspektør i Zoneredningskorpsset, Ellehauge Jørgensen, som blev skudt paa Nørrebrogade, havde en Timestid i Forvejen foranlediget en Anholdelse, heldigvis af en forkert Mand, og var nu i Færd med at faa Tag i en Frihedskæmper. Denne handlede i absolut Nødværge. Og Ostehandler Thor Nielsen, der blev dræbt den 4. ds. i Odense, var en fremtrædende Nazist, der nu arbejdede for tysk Politi.

— Vi er i Krig med Tyskland. Vi maa betale de Ofre, det koster i Værdier og Menneskeliv, og vi maa værge os mod den 5. Kolonne. Enhver Mulighed for i Øjeblikket at opnaa Retsbeskyttelse overfor dens Stik-

Landsmand! — Skriv dette af og send det videre!

kere og Menneskejægere er udelukket; dette berettiger Selvtægt, hvor denne er en uafviselig Nødvendighed for at føre Frihedskampen videre. Og er *det* en Forraaelse af Aanden, ja, saa falder Ansvaret derfor udelukkende paa den Magt, der brød ind over vore Grænser og gjorde os retsløse, samt paa de Elementer, der falder deres værgeløse Landsmænd i Ryggen. — — Men den Dag, vor

Sejr er vundet og enhver nazistisk Fare er manet i Jorden, vil det vise sig, at ikke alene »Forraaelsen«s Aarsag er tjernet, men ogsaa dens Virkninger amortiseret. Og til den Tid vil man blandt Frihedskampens aktive Deltagere finde de ærligste og ivrigste Forkæmpere for Genopbyggelsen af et fredeligt og demokratisk Retssamfund i Danmark.

Moskva-Konferencen

Moskva-Konferencen traadte sammen paa et Tidspunkt, da Mulighederne for at bringe Krigen til en sejrrig Afslutning og diskutere Fredens Organisering er rykket afgørende nær takket være den Røde Hærs bemærkelsesværdige Sejre, de engelsk-amerikanske Troppers Fremgang og Bomberne over Tyskland.

Konferencens Betydning ligger deri, at Udenrigsministrene fra de tre førende blandt de allierede Lande har haft Lejlighed til at udveksle Meninger paa en fuldkommen oprigtig Maade og vedrørende alle Spørgsmaal.

Konferencen diskuterede konkrete militære Problemer, om hvilke Beslutninger fattedes og Virkeliggørelsen allerede forberedes. Den eenstemmige Beslutning om snarest gennem samtlige Slag fra Øst og Vest at tvinge Hitler og hans Forbundsfæller i Knæ er det tydeligste Bevis for de Allieredes Tiltro til deres egen Styrke og en sejrrig Udgang af Krigen.

I særlige Deklarationer behandles Spørgsmaalet Italien; man er enedes om at nedsætte et raadgivende Udvalg, sammensat af Repræsentanter for de tre Regeringer og det franske Befrielsesudvalg, til Løsning af Spørgsmaalet vedrørende dette Land. I en Deklaration om Østrig hedder det, at dette „det første frie Land, som faldt som Offer for tyske Angrebshandlinger“ skal frigøres for det tyske Herredømme. Det østrigiske Folk henvises imidlertid igen til, at det bærer et Medansvar for Deltagelsen i Krigen paa Tysklands Side, og at det ved den endelige Afgørelse vil blive af Betydning, i hvor høj

Grad Østrig selv har deltaget i Kampen for sin Uafhængighed.

Der kan ikke herske Tvivl om, at de Allierede vil antægte samme Synspunkter overfor alle underlykte Lande — altsaa ogsaa overfor Danmark.

Om Krigsforbrydere vedtoges endelig en Deklaration, hvori det hedder: „I det Øjeblik en hvilken som helst Vaabenstilstand bliver afsluttet med en hvilken som helst tysk Regering, vil de Officerer, Soldater og Medlemmer af nationalsocialistisk Parti, som har været ansvarlige for eller frivilligt deltaget i... Bestialiteter, Henrettelser og Mord“ i de besatte Lande blive ført tilbage til Gerningsstedet og dømt der af de Folk, mod hvilke de har begaaet deres Skændselsgerninger. Denne Deklaration bærer Roosevelts, Churchills og Stalins Underskrifter.

Den vigtigste og maaske mest konkrete af Konferencens Beslutninger, er Bestemmelsen om Oprettelsen af et raadgivende Europa-Udvalg med Sæde i London. Dette Udvalg rummer Repræsentanter for U. S. A., Storbritannien og U. S. S. R., og har til Opgave at sørge for et permanent politisk Samarbejde i en Udstrækning, som ikke hidtil er kendt. Det skal tage sig af de mange forskellige Problemer, som opstaar, efter Tysklands og dets Vasalstaters Nederlag.

— Deklarationen om Moskva-Konferencen er fremsat med Tilslutning af Kina, og Dokumentet giver saaledes Udtryk for Verdens fire største Magters Vilje til at paatage sig Ansvaret for Efterkrigsordningen i Verden og Organiseringen af

Frede. Deklarationen er en Bro over kommende Aar, hvorover alle Landes fælles Anstrengelser skal ledes. De store Demokratier, Vaabenbrødrene af i Dag, vil være Forbundsfæller i Morgen, naar de gælder om at betrygge Folkenes Sikkerhed. De Statsmænd, der forhandlede i Moskva, har ikke for Dagens mange indviklede Spørgsmaal tabt Maalet og den Vej, der fører dertil af Syne.

Det har man forstaaet overalt i den frie Verden. Næppe nogensinde tidligere har en international Overenskomst mellem tre Stormagter udløst en saa udelt Tilfredshed hos de vedkommende og medinteresserede Folk som denne. Udenrigsminister Edens Udtalelse, at man har lagt Grunden til et Samarbejde, bygget Fundamentet for en blivende Fredsbygning og skabt et internationalt Maskineri til at overvaage disse Spørgsmaal, antyder Beslutningernes Rækkevidde. Hulls Ord, at man har forladt Isolationismens Vej, som faa Dage senere bekræftedes gennem en Vedtagelse i det amerikanske Repræsentanternes Hus, og at de tre Stormagter har fundet en fælles Vej, de sammen kan følge, aabner store Perspektiver.

I London betegner man Kommunikæet som et Isbjerg: Kun en lille Del af det er synligt, medens de vigtigste Beslutninger endnu er ukendte af Offentligheden. — Og i Washington betragter man denne Overenskomst som en af de største Sejre overhovedet i denne Krig.

Jøderne

Det er oplyst, at Tyskerne under Raziaerne de første Dage i Oktober bortførte over 20 Personer, som ifg. Bests eget Udsagn ikke skulde rammes af Forfølgelserne, Halvjøder og Jøder gift med »Ariere«. Trods gentagne Henvendelser fra Udenrigsministeriet er det ikke lykkedes at faa saa meget som et Svar fra tysk Side. Ogsaa senere er der arresteret og deporteret Folk, der efter Bests Forsikringer end ikke i »Rigsomraadet« falder ind under Jødelovene. Enkelte er atter frigivet, men ingen af dem, der er ført til Tyskland er det lykkedes at faa hjemsendt.

Det nye tyske Vaaben,

som ofte er blevet profeteret, ligger aabenbart nært op ad Giftgas. I hver Tilfælde har de tyske Kommandøsteder faaet Ordre til at iværksætte Foranstaltninger til Imødegaaelse af Gasangreb, med den Begrundelse, at man maa befrygte Anvendelse af Gas fra de Allieredes Side, naar det nye tyske Vaaben tages i Brug.

Om Moskva-Konferencen

udtalte Christmas Møller i Londons Radio den 7. November bl. a.:

Betydningen af Moskva-Konferencen kan simpelthen ikke overvurderes. Hjemme i Danmark kunde man af de tysk kontrolerede Aviskommentarer se, hvor store Forhaabninger Tyskerne havde næret til dens Sammenbrud, og hvor skuffet de er over dens Sukces. Der er jo ingen Grund til at skjule, at ogsaa i Danmark har Fortidens manglende Oplysning om Sovjetunionen og Nutidens tyske Propaganda haft nogen Indvirkning paa Bolsjevikkforskækkelsen, men enhver maa dog vel i Dag forstaa, at Fortiden som vi kendte den før Krigen aldrig vender tilbage, og det er jo godt det samme. Denne Krig vil og skal ændre Verden og Levevilkårene for den store Befolkning langt mere end den forrige Verdenskrig — dens Virkning var jo kun ringe. Og i Dag kan jo enhver sige sig selv, at alles Ønske — og da især de mindre Landes — maa være: Rusland med i saa meget som muligt. Det mægtige, det sejrende Rusland med og ikke udenfor, er den eneste forstandige Politik. Derfor er Moskva-Konferencen saa betydningstuld, fordi den giver Løfte om og Tro paa en bedre Fremtid. Og derfor prises de tre Udenrigsministre for deres Bedrifter.

Giv FRIT DANMARK videre,

saasnart De har læst det —

men forsigtigt!

Er 29. August allerede glemt?

I Løbet af Oktober Maaned har Tyskerne søgt at udvidske Indtrykket af Begivenhederne omkring den 29. Aug. og 1. Okt. De internerede Militærpersoner er blevet løsladt, alle Gidsler frigivet, ingen Dødsdomme eks. kveret, og Færdselsforbudet lettet i flere Byer.

Men de, der heri vil se en udstrakt Haand fra Nazisternes Side, en undskyldende Udglatten, har ikke studeret deres Fremfærd i andre besatte Lande. Har man det, ved man, at den Beroligelsesperiode er et forudberegnet Led i det nazistiske Undertrykkelsessystem, som næsten uden Variation bringes i Anvendelse overalt, hvor Herrefolket tager Magten.

Nordmanden Carl Frogner har i Sverige udsendt en Bog: „Den usynlige Front“, hvori der gives et fortræffeligt Billede af Gestapos Metoder og Modstandsbevægelsens Muligheder. Bogen udkommer iøvrigt med det første paa FRIT DANMARKS Forlag. Paa Basis af Frogners og andres Erfaringer kan man for det første fastslaa, at Nazisterne altid lader en Terroraktion efterfølge af en „Agurketid“, hvorunder det næste Fremstød forberedes (en Taktik som forøvrigt ogsaa afspejler sig i deres Forhold til Danmark fra 9. April 1940 - 28. August 1943), og for det andet kan man med ret stor Sikkerhed forudsige, hvilke Skridt der er i Vente. Der er fra Land til Land kun ringe Forskel i Overgrebenes Rækkefølge og Art, omend nok i deres Tempo og Grad.

Vi kan for eller senere vente Anmeldelsespligt for Folk, der huser Jøder, ledsaget af strenge Straffebestemmelser. Derpaa vil der — efter kortere eller længere Pavse — blive foretaget Udskrivning til Arbejdstjeneste, idet velstillede Folks unge Sønner vil faa udpeget et Stykke Jernbanelinje, en Fabrik eller et tyskbeboet Hus, som de skal bevogte med eget Liv som Pant. Hvis Udskrivningen til denne Tjeneste gaar langsomt, vil der komme nye Skræmmeaktioner: enten Arrestation af Gidsler eller nye Jødeforfølgelser. Disse kan bestaa i Deportation af 50 pCt. Jøder eller i Beslaglæggelse af bortdragne Jø-

ders Formue. I første Tilfælde vil det blive erklæret, at Formuekonfiskation ikke paatænkes, i andet Tilfælde, at Halvjøder kan føle sig trygge — i begge vil Løfterne snart efter blive brudt. Og snart efter er Tiden inde, hvor Radioaflytning skal forbydes og Dagbladenes Antal indskrænkes.

Og for hvert Skridt vil der komme Erklæringer, Lettelser og Beroligelsesforanstaltninger for at splitte Modstanden. — Usikkerheden, Løgner og Løftebrudene er Nazismens fornemste Vaabenarter. Hvor mange Gange før 1939 har ikke Hitler proklameret, at hans sidste territoriale Krav i Europa var opfyldt! Det skete hver Gang han efter en vellykket Erobring skulde have Ro til at forberede den næste.

Saa let gennemskuelig den nazistiske Recept for Behandling af svagere Stater end er, lukker dog mange Folk herhjemme deres Øjne. Nogle gaar ud fra den træge og billige Ræsoneren, at det sjældent gaar saa galt, som Præsten prædiker, — til Trods for, at det dog gik Jøderne saa galt. Andre ud fra Haabet om, at vi ved atter at vise logrende Personlighed kan købe os en Frist, — til Trods for den dyrekøbte Erfaring, at vi hermed selv hjælper næste Overgreb paa Vej. Et Samarbejde efter Magtovertagelsen, Jødeforfølgelserne, Kommunistdeportationerne, o.s.v., er ikke alene nationalt set uværdigt, det er ogsaa farligt, fordi det sparer Tyskerne Mandskab og derved bidrager til at forlænge Krigen. Og jo længere Krigen varer, des flere Skridt paa Undertrykkelsens Vej vil Tyskerne naa at foretage herhjemme.

Desværre synes førende politiske og administrative Kredse at have særlig vanskeligt ved at forstaa, hvorledes baade Værdighed og Klogskab byder Danmark at handle i Dag. Vi skal nævne fire karakteristiske Eksempler derpaa.

Den 11. Oktober vedtog Københavns Magistrat — omsider — at foreslaa Borgerrepræsentationen en Protest mod Jødeforfølgelserne, men Best, der blev bekendt med Sagen, lod Overborgmesteren forstaa, at Protesten vilde gøre et daarligt Indtryk

i Berlin, — hvorpaa Magistraten lod sit Forslag falde. Som om Meningen ikke netop havde været at sige Tyskerne nogle ilde hørte Sandheder!

I et af sine Septemberdekreter meddelte v. Hanneken, at han vilde lade Beslaglæggelse af danske Ejendomme foregaa efter særlige Dekreter fra „Bedarfstelle“ i København. I den forløbne Tid har lokale Kommandanter flere Gange forsøgt at lokke Ejendomsbesiddere til frivilligt at afgive deres Huse uden at have indhentet Dekret fra Bedarfstelle. Og det viser sig nu, at vort eget Indenrigsministerium gaar ind for, at man kun skal udlevere Dekretet, hvis de Eksproprierede modsætter sig Afleveringen.

For om muligt at skaffe flere danske Arbejdere til Tyskland har Tyskerne bedt om en Oversigt over, hvilke Arbejder der herhjemme er i Gang med offentlig Støtte, for at danne sig et Skøn over, om de nu ogsaa er nødvendige — set med Tysklands Øjne. Denne uhørte Indblanding er ikke blevet afvist, men tværtimod velvilligt imødekommet af alle Ministerier!

Og endelig har Ni-Mandsudvalget, der efterhaanden faar torelagt adskillige, maa-ske alle vigtige Afgørelser, givet sin Velsignelse til et fortsat Samarbejde mellem dansk og tysk Politi, saaledes, at vort eget skulde forfølge visse Sabotagehandlinger. Til Gengæld skulde alle, der blev fængslet af dansk Politi forblive under vort eget Retsomraade, og Schalburgkorpsets Medlemmer skulde ikke have Politimyndighed.

Disse Indrømmelser viser, at en Del ledende Folk ikke kan indse, at det er renligere at lade Tyskerne selv begaa deres Overgreb, end at hjælpe dem med at luske sig frem, og at enhver dansk Politihjælp kun betyder en Udvidelse af Gestapos Muligheder for at bekæmpe Frihedsbevægelsen. Forudsætningen for at indgaa en Overenskomst maa være en rimelig Udsigt til, at begge Parter vil holde den. Men alle vore Erfaringer viser, at Tyskerne ikke agter at holde sin Del af Løfterne. Det har hidtil ikke kunnet beskytte nogen mod at falde i Gestapos Klør, at det var dansk Politi, der havde sat ham fast, — og vil næppe gøre det i

Fremtiden. Og med Hensyn til Schalburgfolkene er det tyske Tilsagn allerede brudt: den 22. Oktober meddelte de, at visse af Korpsets Medlemmer vilde faa et „Ausweiss“, der gav dem Politimyndighed. At ogsaa Tilsagnet om Halvjødernes frie Udrejse til Sverige er „trukket tilbage“, er formentlig velkendt.

— Rigsdagens ranke Holdning i Dagene efter den 29. August vakte Haab om at Folkets valgte Repræsentanter nu aabent og ærligt vilde stille sig i Spidsen for Modstanden mod Tyskerne. Men dette Haab er i Færd med at beskæmmes. Naar Rigsdagens Ni-Mandsudvalg paatager sig en Række Opgaver, som tilkommer en Rigsdag og en Regering, er det farligt, fordi ingen har forlenet Udvalget med en Regerings eller en Rigsdags Myndighed. Men dobbelt farligt er det, naar Udvalget gaar ind for en Fortsættelse af den Indrømmelsespolitik, der led Nederlag i August. Som Demokratiets Repræsentanter maa de tage Konsekvensen af en udtrykkelig tilkendegivet Folkevilje. Gør de ikke det, rejser de Mistanke om, at deres Modstand mod at danne Regering kun har været et Skaktræk for at staa bedre ved en kommende Valgkamp, og ikke Udtryk for en ærlig følt Forargelse over den tyske Fremfærd mod vort Land baade før og efter den 29. August, og en bestemt Afstandstagen fra fortsat at dele Ansvar for Nedbrydningen af vor Retsorden.

Nyt Gunnar Larsen-Brev

Vi har faaet tilstillet et nyt Brev, der angives at være skrevet af Minister Gunnar Larsen. Selv om baade Stilen og Argumentationen kunde tyde paa, at han virkelig er Forfatteren, tager vi dog — belært af Erfaringen — den Reservation, at der kan foreligge et Falsum, udført af en ondsindet Person, som vil Ministeren til Livs.

Brevet lyder:

»... Jeg tillader mig ordret af Bladet (FRIT DANMARK Nr. 7, Red.) uden Forkortning at citere det paagældende Afsnit:

»Hans Olsens Børste-, Pensel- og Gad-kostefabrik, Hannovergade 8, arbejder udelukkende for Tyskerne og fremstiller Geværrensere. Arbejdskraften er næsten kun kvindelig; der er 350 Arbejdere i Virksomhed. Den aarlige Om-

sætning er paa ca. 3.5 Miljoner. Minister Gunnar Larsen har finansieret Foretagendet, vel vidende dets Formaal, og har presset Ingeniører fra F. L. Smidth & Co. til at være behjælpelig med Produktionens Tilrettelæggelse.

Som ovenfor nævnt kan dette Forhold ikke absolut dementeres, men det er, som den Slags Ting saa ofte er, perfidt og misvisende sat op.

Den 8. April d. A. fik jeg Besøg af Landsretssagfører K. O. Høilund-Carlson, som repræsenterede Børstenbinderen Hans Olsen. Landsretssagføreren forklarede mig, at Hans Olsen var kommet i en yderst vanskelig Situation, idet han i Lighed med saa mange andre Virksomheder havde paataget sig visse tyske Leverancer. Han havde nogen Vanskelighed med Finansieringen, idet han af forskellige Grunde, som ikke vedkommer Spørgsmaalet, var kommet i en alvorlig Likvidationskrise. Virksomheden havde i adskillige Maaneder før Landsretssagfører Høilund-Carlsons Henvendelse til mig arbejdet med en Kassekredit hos Bankierfirmaet D. B. Adler & Co. Imidlertid krævedes der paa Grund af Hans Olsens Vanskeligheder, og fordi han havde afsluttet en Kontrakt med Tyskerne paa daarlige økonomiske Betingelser, yderligere Finansiering, og paa Skuepladsen havde der da vist sig to Herrer, nemlig Landsretssagfører Bryld og cand. polit. K. V. Bruun, begge af nationalsocialistisk Berømmelse. Iøvrigt er begge Personer Dem sikkert bekendt.

De to Herrer havde forsynet Hans Olsen med yderligere Kapital, og han havde let-sindigt indladt sig med dem. Forholdet udviklede sig meget hurtigt derhen, at Børstenbinderen fuldstændig kom i Kløerne paa de to Herrer. I denne Forbindelse skal det iøvrigt nævnes, at Hr. Bruun synes at være Straamand for en københavnsk Grosserer ved Navn Melbye, som er kendt for ikke at være særlig »fin« i Laanetransaktioner. Paa Grund af Hans Olsens økonomiske Vanskeligheder og, som det senere viste sig, hans ubegribelige Letsindighed og Uforstand i Pengetransaktioner, kom han snart i et saadant Afhængighedsforhold til de to Herrer, at han indgik paa nogle af de skrappeste Aagerkontrakter, jeg nogensinde har stiftet Bekendtskab med. I en af Kontrakterne forlanges der en Rentebetaling paa 69 pCt. p. a. Det hele var naturligvis, som den Slags Ting altid er, lagt an paa, at den lille Mand kom i en

saadan Situation, at han uvægerligt maatte gaa fallit, og samtidig var Kontrakten indrettet saaledes, at hans to smukke Kreditorer havde Lov til at overtage hele hans Virksomhed.

Det var netop paa denne Katastrofens Rand, at Landsretssagføreren kom til mig. Tiden var meget knap, der foreka allerede forfaldne Veksler, og det var Dage eller Ti mer om at gøre. Der var derfor desværre ikke Tid til at foretage en tilstrækkelig grundig Undersøgelse af Hans Olsens Forhold. Jeg tror nok, jeg tør sige, at hvis jeg havde vidst, at han var saa ufornuftig og umulig i Pengesager, som det senere har vist sig, han var, at jeg da ikke vilde have indladt mig paa at hjælpe ham. Jeg blev imidlertid saa oprørt over de to Herrer Aagerkarles Handlemaade, at jeg straks gik ind paa at hjælpe ham med en normal omend ganske overordentlig risikabel Finansiering, selvfølgelig til normal Rente. D'Hrr. Bryld og Bruun blev udløst, dog naturligvis uden Aagerrenter, idet de fik en normal Rente af deres Penge, hvorefter de blev henvist til at søge Resten ved Domstolene. Jeg havde oprigtigt haabet, at der vilde komme en Retssag ud af Transaktionen, men desværre frafaldt de to Herrer ethvert Krav.

Iøvrigt benyttege jeg Sagen til igen overfor de tyske Myndigheder at paavise, hvilke Banditter de danske Nationalsocialister er, idet jeg den 17. April sendte en Redegørelse for hele Sagen til Dr. Best.

Foruden deres andre Forseelser havde d'Hrr. Bryld og Bruun ogsaa anbragt forskellige Teknikere i Fabrikken, som naturligvis var deres Kreaturer. Disse skulde selvfølgelig betales af Hans Olsen, men var ganske uduelige og maaske endda nærmest indstillet paa at sabotere Virksomheden for hurtigere at hidkalde en Katastrofe, der vilde medføre, at de to Herrer kunde overtage Virksomheden. Ved Sanering af Fabrikken var det derfor nødvendigt at fjerne de forskellige Teknikere, som de to Herrer havde indsat, og jeg maatte da bede F. L. Smidth & Co., om at bistaa Hans Olsen med teknisk Assistance i Stedet for.

Til Slut skal jeg oplyse, at Laanet er givet paa en saadan Maade, at jeg ikke kan faa nogen som helst Avance, da jeg af principielle Grunde ikke ønsker dette. Tværtimod ligger det saaledes, at det vel snarere er sandsyn-

ligt, at jeg kommer til at lide et økonomisk Tab takket være min i dette Tilfælde lidt for store Iver efter at komme d'Hrr. Nationalsocialister til Livs og samtidig redde en desværre helt ukyndig, naiv og letsindig Børstenbinder.

Den Fremstilling, som FRIT DANMARK har givet af Sagen, vil naturligvis komme til at give mig en Del Vanskeligheder. Jeg har derfor tilladt mig at redegøre for hele Sagen overfor Dem, hvilket jeg iøvrigt ogsaa vil gøre overfor andre, idet jeg naturligvis vil være glad for, at den virkelige Version bliver referet videre.

Venlig Hilsen.

Deres hengivne

/ sign. Gunnar Larsen.

Vi har ofret Plads til hele Brevet trods dets Omstændelighed, fordi det belyser flere

forskellige interessante Forhold. Men det er os ikke muligt at se, hvori det perfide og misvisende i vor kortfattede Meddelelse ligger, naar dens Indhold nu fuldt ud bekræftes. At d'Hrr. Bryld og Bruun som andre fremtrædende Nationalsocialister søger at presse enhver lovlig og ulovlig Gevinst ud af Tyskernes Besættelse af Landet, vidste vi i Forvejen, men Gunnar Larsen fortæller os nu, hvor ivrig han er for at hjælpe Værnemagere, der kommer i Besvær paa Grund af daarlige Kontrakter med Besættelsesmagten, og hvor energisk han overfor Tyskerne har fremhævet, at han er dem en redeligere og sikrere Hjælper end de hjemlige Nazister i saa Henseende. — Hvis det virkelig er Gunnar Larsen selv, der har skrevet et Brev for at oplyse sine Landsmænd om dette, er han mere naiv, end man trods alt havde tiltroet ham.

Plyndringen af vore Militærdepoter

Dag efter Dag siden 29. August er de danske Militærdepoter blevet plyndret og en uendelig Række af vore egne Jernbanevogne blevet ført mod Syd. Man kan regne med, at Tyskerne hidtil har tilranet sig Krigsudstyr, Materiel, Uniformer, Møbler, Motorkøretøjer og Vogne, Dækketøj og Sanitetsvarer m. v. til et Beløb, der i hvert Fald overstiger 500 Millioner og som nærmer sig Milliarden. — Det viser, hvilken Betydning det vilde have haft, om Hæren den 28.—29. August havde fulgt Flaadens Eksempel og ødelagt sine Lagre og Depoter. Nu tjener vort Materiel til at forlænge Krigen!

Naturligvis har Værnemagten heller ikke ved denne Lejlighed kunnet overholde internationale Regler og Overenskomster.

I Genferkonventionen af 27. Juli 1929, som ogsaa er tiltraadt af Tyskland, hedder det saaledes:

„De bevægelige Sanitetsformationer, hvilke de saa end er, skal, hvis de falder i Fjendens Hænder, bevare deres Materiel, deres Transportmidler og deres førende Personel.“

Nu er *all* Hærens Sanitetsmateriel udelukkende bestemt til Brug for Hærens bevægelige Sanitetsformationer, efter at de faste Lazaretter er projekteret over-

taget af civile Myndigheder, men naturligvis har Værnemagten gennemtvunget en Udlevering af baade Depoter, Lastbiler og endog af Feltlazaretter, der sorterede under Røde Kors, men var anbragt hos Hæren.

— Den Skæbne, Nazisterne har tiltænkt vort Søværns Skibe, fremgaar indirekte af følgende Brev af 5. Oktober fra Viceadmiral Vedel til den kommanderende tyske Admiral:

„Højtærede Hr. Admiral.

Hermed anerkender jeg Modtagelsen af Hr. Admiralens Skrivelse af 30. Sept. i Aar, og tager den under Pkt. 1 og 2 meddelte Beslutning af den tyske Overkommando om den tyske Krigsmarines Anvendelse af det danske Søværns Skibe og Krigsmateriel til Efterretning.

Spørgsmaalet om de lejede Kuttere (P- og K-Kuttere) skal jeg dog tillade mig at vende tilbage til i en særlig Skrivelse.

Jeg har endvidere bemærket Hr. Admiralens Anmodning om at udpege Befuldmægtigede for hvert Tjenesteomraade med Henblik paa en formel Overlevering af Skibe, Materiel og Inventar, og ser heri et Ønske fra Deres Side om at lette Afleveringen fra den danske

Marine, men jeg haaber at møde Hr. Admiralens Forstaaelse af, at jeg — hensat til de særlige Omstændigheder ved Søværnets Afvæbning og i Betragtning af, at den meddelte Overkommandobeslutning er en eensidig, alene paa Magt hvilende Afgørelse — ikke ser mig i Stand til at paalægge Søværnets Personel at medvirke aktivt ved en saadan Overleveringsforretning.

sign. Vedel.

Det er jo nydeligt udtrykt, men Meningen er ikke til at tage Fejl af! Tænk om alle danske Myndigheder opførte sig saa rankt.

Begivenhederne

I KORTE TRÆK

siden sidste Numer...

Okt.

8. Repræsentant Chr. Jensen saaret af Dolkestik i »Størkafecn«, Gothersg., Kbh. — Bombeeksplosion i Siemens Fabriker, Kbh. — Tysk Telefonnet Syd for Næstved afbrudt. — Brandstiftelse i Muslingekogeriet, Løgstør.
9. Strejke paa Nakskov Skibsværft som Svar paa tyske Overgreb. Den tyske Kommandant arresterer 4 Tillidsmænd som han har indbudt til Forhandling. — Dansk Flygtningebaad paasejlet i Sundet, 6 druknede, deraf 3 Børn. — 61-aarig Dame skamslaaet af 3—4 Tyskere ved Helsingør. — Tysk Soldat uterlig mod 6-aarig Pige i Aarhus. — Mekaniker Poulsens Værksted, Gørding, nedbrændt.
10. Sporvognskonduktører overfaldet af to tyske Soldater ved »Vibenshus«, Kbh. — En Mand skudt ned paa Strandboulevarden, en anden slaaet i Jorden paa Nørrebrogade, Kbh. — Forsøg paa Indbrud i Militærdepot, stjaalet af Tyskerne i Odense, Politiet anholder og udleverer to Frihedskæmpere til Gestapo. — Fouragelager brændt i Skødsborggade, Kbh.
- Okt.
11. Strejken i Nakskov afblæses ved Løsladelsen af Tillidsmændene. — Kbh.s Magistrat vedtager Protest mod Jødefortølgelserne, men frafalder den senere for ikke at støde Tyskerne. — Formand for DSU, Lygten, København, Damgaard, bortført af Vilfred Petersen-Nazister, hans Lejlighed gennemrodet, Papirer og 1000 Kr. fjernet. — Tysk Soldat skyder i Beværtning i Aalborg. — Hangar og Værksted brændt paa Kastrup Flyveplads. — Brandbomber mod Restauration »Tosca«, Kbh. — Jernbanevogn med sjaalne Uniformer paa Vej til Tyskland brændt paa Nørrebro St., Kbh.
12. Henry Jacobsen, Holbæk, dødsdømt for at have huset 5 Sabotører i 1½ Time. Jacobsen var i Foraaret idømt 4 Aars Fængsel derfor ved dansk Ret (det vides endnu ved Red.s Afslutning ikke, om Dommen er eksekveret). — Ca. 200 Jøder deporteret fra Horserødlejren. — 12 jødiske Flygtninge indfanget af Tyskerne ved Sjællands Odde. — Vaskeri i Riisskov brændt. — 3 Jernbaneladninger med stjaalet Drejlstøj paa Vej til Tyskland brændt i Næstved.
13. Tyske Ortskommandantur, Aalborg, ødelagt ved Eksplosion.
14. Eksplosion i Bedding i Vestre Baa-dehavn, Aalborg, i Transformatorstation i Aarhus og ved Samleskinne ved Viby. — 13 Transformatorer og Lysmaster ødelagt i Sønderjylland.
15. Bombe mod Hellesens Fabrikker, Aldersrogade, Kbh., og Skotøjsfabrikken »Wedela«, sammesteds.
16. Wehrmachtsskommandant Oberstleutnant Mauff meddeler, at Schalburgkorpset ikke vil faa Politimyndighed. — Snedker Engberg dræbt ved Skud i Krusaagade af SS-mænd og tyske Soldater. — Bombeattentat mod Titan, Kbh.

Okt.

16. Soldater. — Bombeattentat mod Titan, Kbh.
17. Ung Pige overfaldet og bestjaalet i Anlæget, Odense. — Huvassistent overfaldet med Bajonet i Aarhus. — Mislykket Forsøg paa at befri politiske Fanger i Vridsløsehille.
18. Jord- og Betonarbejder Aage Nielsen død i Vestre Fængsel, tysk Afdeling, efter Tortur. — Togfører overfaldet i Toget, Helsingør, af tyske Soldater. — Jernbanelinjen ved Vraa afbrudt ved Eksplosion. — Brand i Jernbanevogn med stjaalen Ammunition paa Vej til Tyskland, Lynghy St.
19. Møde i Justitsministeriet mellem dettes 2 Departement chefer, Rigspolitichefen, Københavns Politidirektør, Statsadvokat Hoff og Repræsentanter for Politioorganisationerne; man drøfter et tysk Forslag om, at dansk Politiskal tage sig af Sabotagesagerne. Navnlig fra Organisationernes Side er der Modstand mod Forslaget. — Vaskeri i Næstved brændt. — 2 tyske berusede Marinere overfalder Konduktør i Linje 6 i Bredgade, Kbh., stikker med Bajonet.
20. Fru Meyer, Hellerup, bortført, mishandlet og myrdet. — Den 26-aarige Ib Egon Jensen dræbt foran Grundtvigshus, Kbh., af tysk Vagt.
21. Brand i Elektromekano, Aarhusgade, Kbh. — Bombe under Bil ved Grundtvigshus, Kbh. — Vilfred Petersens Kontor, Kbh., ødelagt ved Eksplosion. — Brandstiftelse paa Orlogsværftet, hos Hans Petersen & Co., Tjæregade, hos Reofon, Kongelysvej, alle Kbh.
22. Nimandsudvalget anbefaler Samarbejde mellem dansk og tysk Politisk. — Oberst Mildner meddeler samtidig, at visse Schalburgfolk vil faa Politimyndighed, »paa Grund af manglende Mandskab«. — »Dansk« Marinevagt truer med Revolver paa Foreningsbal i Ribe. — Rutebilen Valby-Hvidovre indstiller Driften, da tyske Soldater truer Chaufføren til at køre uanset Køreplan og Ruter

Okt.

23. Tyskerne trækker deres Tilsagn om Udrejsetilladelse for Halvjøder m v. tilbage. — Ung Mand slaaet ned af Frikorpsmand paa Raadhuspladsen. P. B. Larsen, Helsingør, skudt i Benet paa Vesterbrogade, Kbh.
24. Store Sympatitilkendegivelser ved Aage Nielsens Begravelse paa Vestre Kirkegaard. — Berusede tyske Soldater overfalder flere Mennesker i Nyborg, Odder og Ribe. — Brand i Lillerød Savværk og Snedker O. Andersens Værksted, Hørsholm.
25. Nyt Møde i Justitsministeriet (se 19. Okt.). Efter Nimandsudvalgets Anbefaling vedtages det at udarbejde et Memorandum til Tyskerne om Formen for Samarbejde mellem dansk og tysk Politisk. Virksomheder m. tysk Vagt falder udenfor dansk Jurisdiktion. — Hans Nielsens Frølager i Slagelse, Jernstøber., Langaa, Generatoranlæg i Vorup ødelagt ved Brand og Eksplosion. — Tysk Soldat skyder paa Gaden i Tønder.
26. Arbejdsmand overfaldet af tysk Soldat i Hadsund. — Bombeeksplosion i De fore. Automobilfabr. og Fiat, Strandvejen, i Riffelsyndikatets Annex, Hellerup Havn, og paa Refshaleøen, Kbh., samt paa tysk Skib i Aalborg Havn.
27. von Hannekens Hovedkvarter flyttet til Silkeborg. — Gadeuroligheder i Slagelse, en Ingeniør og en 17-aarig Pige saares ved Skud. — Kontorist pryglet i Toget ved Nykøbing S. af tysk Soldat. — En Mand stukket ned i Vestergade, Kbh. — Værnemagtsbil ødelagt i Kalundborg. — Slagtermester Gladsnyopførte Villa i Slagelse brændt — Hølund's Automobilværksted, Skanderborg, ødelagt ved Eksplosion. Tysk Kranskib beskadiget ved Eksplosion i Aalborg Havn. — Bombeeksplosion i Restaurant »Mocca«, Kbh.
28. Fisker Jens Møller, Skive, overfaldet i Restaurant, hvor ogsaa Værtinden og en anden Gæst blev slaaet af ty-

Okt.

ske Soldater. — Bombeattentat mod Super Service, Blegdamsvej, Kbh. — Angreb paa Børge Hansens Radiofabrik, Blegdamsvej, Kbh.

29. Arbejdsmand i Vordingborg slaet ned. — Tyske Spektakler paa en Restaurant i Hillerød, hvor Smed Bentzen overfalder og bortføres af Tyskerne. — Tyske Kommandantur for Sjælland ødelagt paa Hotel »Postgaarden«, Slagelse. — Odens og Christensens mekaniske Værksted ødelagt i Charlottenlund.

30. Fisker Søndergaard Nielsen, Rødning, mishandlet af tysk Soldat i Skive. — Møbefabrik i Slagelse brændt. — Eksplosion paa det af Tyskerne hævdede Marinefartøj »Heimdal«, Kbh. — Tysk Bil ødelagt paa Blegdamsvej, Kbh. — Talrige Bomber eksploderet i Automobilforhandler Christiansens Autopark, Rutebilstationen og et Røgeri, Hobro. — Tyske Barakker nedbrændt i Riisskov. — Auning Møbel- og Madrasfabrik, Sv. Hansens Møbelsnedkeri, Ranum, brændt. — Eksplosioner i Jernbanehotellet og Ortskommandanturet i Viborg.

31. »Kalvø-Pavillon«, Frederikssund, Fritz Hansens Møbefabrik, Lillerød, Hillerød Dampvaskeri, Automobilforhandler Krags Forretning, Nykøbing F., Autogaarden, Roskilde, udsat for Sabotage.

Nov.

1. Tyske Optøjer i Restaurant i Haderslev. — Jernbanevogn med Kemikalier paa Vej til Tyskland brændt paa Nørrebro St. — Nazistisk Kiosk paa Søborg Hovedgade, tysk Bil i Gartnergade, Kbh., udsat for Sabotage. — 400 Uniformer, stjaalet fra vore Depoter, ødelagt i Næstved ved Saltvareattentat.

2. Bombe mod tyske Barakker i Hasseris, Aalborg. — Angreb paa Hyldegaard Petersens Bilværksted i Valby Langgade, Kbh. — Eksplosion i Marinevagten, Horsens.

Nov.

3. Storebæltsfærgerne »Sjælland« og »Odin« ødelagt ved Brand og Eksplosion. — Fabrikken »Autofon«, Evaldsgade 7, Kbh., ødelagt. — 2 Baade, tilh. Nazistisk Ungdom, ødelagt i Frihavnen, Kbh. — Brand i Bil med stjaalne Uniformer, Ndr. Fasanvej, Kbh. — Dobbeltsporet Lunderskov — Kolding sprængt. — Tysk Akkumulatoranlæg ødelagt i Aarhus Sydhavn. — Større Antal Geværer fjernet fra Otterup Geværfabrik, desværre senere gentundet af Politiet.

4. Brand i Badehotellet og Klithotellet, Hulerød. — 2 tyske Flyvekedefyr i Aarhus ødelagt. — Gestapoagenten Thor Nielsen skudt i Odense.

5. Spektakel paa Hotel »København« i Hillerød, der er 1600 tyske Soldater i Byen, og de skaber megen Uro. — Bombeattentat mod Standard Electric, Raadmandsgade, Kbh. Sabotørerne meddelte telefonisk, at der fandtes en ueksploderet Bombe, hvorved det hindredes at nogen kom alvorligt til Skade.

6. Tyske Officerer og Underofficerer i indbyrdes Kamp i Haderslev. — Gestapofolk nedskyder paa Hj. Brantings Plads, Kbh., en dansk Fange, der angives at have foretaget Flugtforsøg. — Hørladning paa Vej til Tyskland brændt paa Hillerød Station. — Brand i Rungsted Maskinsnedkeri. — Gestapoagenten Ellehauge Jørgensen skudt i Kbh.

7. Tysk Officer overfalder Arbejdsmand i Holbæk. — Tjenestekarl fra Ullerup beskyttet af tysk Vagt paa Amager. — Bombeangreb paa Vandrehjem i Undgaardsgade, Odense. — Skifabrik brændt i Lyngby. — Pumpeanlæg ved DSB, Randers, ødelagt. — Mislykket Sabotageforsøg mod American Apparate Co., Gentofte.

8. Aarhus Motorcompagnies Servicestation sat ud af Drift for længere Tid. — Brand i »Deutsche Wurst«, Jorcks-Passage, i et Latger Halmballer, Ros-

Nov.

8. kildevej 160 og i et Kolonialmagasin, Raadmandsgade, alle København. — Brand i Automobilhallen, Roskilde og et Tømrerværksted, Hillerød.
9. American Apparate Co., Gentofte, ødelagt ved Eksplosion og Brand. — Kølehus paa Islands Brygge, København, ødelagt ved Eksplosion. — I Øresundsgade, København, blev en ukendt Mand dræbt ved Skud udfør Vandrehjemmet, som Tyskerne har overtaget. En tysk Underofficer hævdede at være beskydt af en civil Person, hvorpaa Vagten skød paa Forbipasserende og ramte en tilfældig.

Nov.

10. 2 SS-mænd skyder paa Politiet paa Kgs. Nytorv, da de anraabes i Spørretiden. — Brand og Eksplosion i A/S Reinhardts Motorecyklefabrik paa Hjørnet af Lyngbyvej og Sejrgade, København.
11. Tysk Razzia i Randers efter illegale Blade, 50 Personer arresteret.

*

Der er saaledes dræbt i hvert Fald 5 Danske af Nazister og tyske Soldater i Løbet af 1 Maaned, og næppe en Dag er forløbet, uden at sagesløse Personer er blevet overfaldet og beskydt.

Over tre Fjerdedele af Vesterports Løjere er nu sat ud af Tyskerne. I Københavns Centrum disponerer disse nu over: Dagmarhus, Grundtvigs Hus, Lodberg, Vægttergaarden og Vesterport, Dagmarbio er indrettet til »Wehrmachtskino«.

I »FRIT DANMARK«s Navn har nogle Spøgefugle sendt Rigspresseschef, Dr. Ditrich, følgende Telegram:

»Hans Ekcellense, Rigspresseschef, Dr. Ditrich.

I Anledning af Toaarsdagen for Tysklands endelige og afgørende Sejr over Rusland tillader Frit Danmarks Redaktion sig at sende Deres Ekcellense sin ærbødige Hyldest og Hilsen med Ønsket om, at Oprydningen efter Sejren maa forløbe lige saa lykkeligt som i de forgangne 2 Aar, og med en hjertelig Tak for den Tjeneste, Deres Ekcellense gennem Deres eventyrlig taabelige Meddelelse paa hin Dag gjorde vor Sag.«

— Det er selvfølgelig meget morsomt, men det er altsaa ikke os, der har været saa vittige.

Det er lykkedes den danske Flyver, Løjtnant Perch, at starte med sin Sportsmaskine fra Jylland, hvor den var klodset op siden 9. April 1940. Han er kommet til England med de Oplysninger om tyske Befæstningsanlæg i Vestjylland, som han har kunnet samle.

Radiofabrikken Autofon, hvis Indehaver efter Sabotagen dementerede at have solgt til Tyskerne, leverede Aflytningsanlæg til større danske Virksomheder, der anvendte dem ved Sabotagevagter. Saa den Bombe sad, hvor den skulde!

Ogsaa American Apparate Co., Gentofte, har nægtet Salg til Værnemagten. Ikke des mindre har de sidste Aar leveret for 1 Million til Tyskerne og havde for Tiden Ordre til 200.000 Kr.

Den unge Journalist og Forfatter, Jens Gielstrup, der bl.a. har skrevet »Kys til højre og venstre«, er død i England af Kvæstelser, han havde paa draget sig under sit Arbejde som Pilot i Royal Airforce. Han blev saaret under Luftkamp.

Tyskerne har nu atter overtaget Kontrollen med de esbjergsske Fiskerkuttere; de gjorde sig ikke den Ulejlighed forud at meddele det til dansk Politii, som tidligere havde dette Arbejde.

Danske Virksomheder, der arbejder for Tyskerne, kan som bekendt faa visse Raavarer fra Tyskland, men det har i den senere Tid knebet med Leverancerne. Fornylig krævede tyske Myndigheder 2000 Tons Jern returneret, som var henlagt her i Landet i Reserve, til Brug, hvis Transporterne sydfra skulde svigte. Da de fik Afslag paa dette Krav, vilde de i Stedet have Jern retur, som var leveret til Fabrikkerne til Forarbejdning. Men dette lod sig heller ikke gøre.

Det formodes, at der for Tid n er mellem 80—100.000 tyske Soldater i Landet. Vore Leverancer af Næringsmidler til Tropperne — f. Eks. Smør — er dobbelt saa store som i Fjor.

Tyskerne ønsker at sætte Orlogsværftets Flyveværksteder i Gang, men de danske Officerer m.v. har nægtet at hjælpe. Herefter skulde DORNIER overtage Driften, men det er hidtil ikke lykkedes paa Grund af Vanskeligheder ved Kapitaloverførelse. v. Hanneken vil have Kapital paa Clearingskontoen, men denne maa ikke benyttes til Overførsler. — Men paa een eller anden Maade kommer vi nok alligevel selv til at betale Driften.

Den 5. Oktober meddelte Chefen for den tyske Civilforvaltning i Danmark Handelsministeriet, at man agter at paalægge alle danske Skibsførere Ansvaret for Afværgeforanstaltninger overfor Skibe.